

Basis Instructeurs Cursus (P)BLS

Handleiding voor de
Instructeur-Trainer

Versie 2.3
3 april 2025

Kennis, richtlijnen en onderwijs

Auteurs

Ramon Soer
Martijn Maas
Ilse van Haren
Jan Hoefnagel

Nederlandse Reanimatie Raad
Mercatorlaan 1200
3528 BL Utrecht
088 – 732 72 23
www.reanimatieraad.nl
info@reanimatieraad.nl

Inleiding

In 2021 zijn de basiscursussen BLS en PBLS en de opfriscursussen BLS en PBLS grondig herzien. Vooral de nieuwe opfriscursussen vragen vaardigheden van instructeurs die in de oude instructeurs opleiding niet waren opgenomen, waaronder het begeleiden van scenario's en het geven van feedback door de Learning Conversation.

Daarnaast bestaat al langer de vraag of de instroomeisen, zoals die gelden voor de instructeurs opleiding, nog wel noodzakelijk zijn. Daarom is de afgelopen jaren gewerkt aan een nieuwe instructeurs opleiding, de BIC (Basis Instructeurs Cursus). Deze instructeurshandleiding is een uitwerking van het lesprogramma van de nieuwe instructeurs cursus.

De cursus is nog niet helemaal uitgekristalliseerd. We horen graag jullie ervaringen om de cursussen de komende jaren verder te kunnen perfectioneren. Tijdens de publicatie van de eerste versie van deze handleiding was de instroomeis voor cursisten van deze cursus nog niet komen te vervallen, dat is tijdens de update van deze handleiding inmiddels wel het geval.

Inhoudsopgave

Competenties instructeurs (P)BLS na de Basis Instructeurs Cursus (BIC)	5
De Basis Instructeurs Cursus (BIC)	6
<i>Doel van de cursus</i>	6
<i>Doelgroep</i>	6
<i>Opzet cursus</i>	6
<i>Cursusduur</i>	7
<i>Hulpmiddelen tijdens de cursus</i>	7
<i>Stages</i>	7
<i>Toetsing en Certificering</i>	8
<i>BIC voor de PBLs</i>	8
<i>Cursusreglement</i>	8
Elementen uit de Basis Instructeurs Cursus, dag 1	9
<i>Welkom, kennismaking en logboeken</i>	9
<i>BLS vaardigheidstoets</i>	9
<i>Presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 1</i>	9
<i>Uitleg lesopbouw BLS basiscursus</i>	9
<i>Demo: 4 stappenplan</i>	10
<i>Oefenen met het 4 stappenplan</i>	10
<i>Lesgeven praktijk: 4 stappenplan</i>	10
<i>Presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 2</i>	10
<i>Lesgeven praktijk: AED scenario's</i>	11
<i>Introductie opfriscursussen + uitdelen huiswerkopdrachten dag 2</i>	11
<i>Afsluiting dag 1</i>	11
<i>Herbeoordeling BLS vaardigheden</i>	11
Elementen uit de Basis Instructeurs Cursus, dag 2	12
<i>Stage ervaringen delen</i>	12
<i>Uitleg modulaire opbouw opfriscursussen en het scenarioboek</i>	12
<i>Beoordelen van vaardigheden</i>	12
<i>Verdiepende presentaties cursisten</i>	12
<i>Presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 3</i>	13
<i>Demo: Scenario training</i>	13
<i>Lesgeven praktijk: Scenario onderwijs</i>	13
<i>Niet-technische vaardigheden</i>	13
<i>Verdieping in de BLS</i>	13
<i>Skills training</i>	13
<i>Afsluitende zaken</i>	14
Bijlagen	15
<i>Bijlage 1, Lesplan Basis Instructeurs Cursus BLS</i>	16
<i>Bijlage 2, Lesplan BIC PBLs voor BLS-instructeurs</i>	18
<i>Bijlage 3, 4 stappenplan</i>	19
<i>Bijlage 4, Nabespreken: Pendleton methode</i>	21
<i>Bijlage 5, Scenario onderwijs</i>	22
<i>Bijlage 6, Nabespreken: Learning Conversation</i>	23
<i>Bijlage 7, Nabespreken: Advocacy with inquiry</i>	24
<i>Bijlage 8, Verdiepende opdrachten voor dag 2</i>	25
<i>Bijlage 9, Scenario opdrachten voor dag 2</i>	26
<i>Bijlage 10, Checklist BLS vaardigheden</i>	27
<i>Bijlage 11, Checklist PBLs vaardigheden</i>	28
<i>Bijlage 12, Versiebeheer</i>	29

Competenties instructeurs (P)BLS na de Basis Instructeurs Cursus (BIC)

Na het volgen van de Basis Instructeurs Cursus (BIC) moet een (P)BLS instructeur de volgende competenties beheersen.

De instructeur kan aan het einde van de cursus:

- Een BLS en/of PBLIS demonstratie geven, inclusief het gebruik van de AED volgens de actuele richtlijnen reanimatie in Nederland.
- Korte presentaties geven met de actuele presentaties van de basiscursus BLS en/of PBLIS en de opfriscursus BLS en/of PBLIS.
- Een lesplan voor een opfriscursus opstellen.
- Cursisten begeleiden tijdens het draaien van een scenario (uit het scenarioboek) volgens de principes van voorbereiding, introductie, uitvoering en afsluiting.

De instructeur beheerst aan het einde van de cursus:

- De coachingsvaardigheden voor formatief handelen, gebruik makend van de 4-stappen instructietechniek, mastery-learning, en effectieve feedbackmethodiek (directe feedback, Pendleton en Learning Conversation).

De instructeur kan aan het einde van de cursus:

- Reflecteren op het eigen handelen als (kandidaat) instructeur

De Basis Instructeurs Cursus (BIC)

Doel van de cursus

Aan het eind van de cursus kan de instructeur zelfstandig een door de Nederlandse Reanimatie Raad (NRR) erkende BLS dan wel PBLS basiscursus en opfriscursus verzorgen.

Doelgroep

Om deel te kunnen nemen aan de Basis Instructeurs Cursus moet de cursist:

- 1) BLS en/of PBLS vaardig zijn.
- 2) Een BLS en/of PBLS cursus hebben gevolgd, welke is verzorgd conform het meest actuele NRR lesprogramma en welke geregistreerd is in CoSy.

Cursisten die de Basis Instructeurs Cursus (BIC) willen volgen, moeten vooraf een door de NRR erkende BLS en/of PBLS cursus hebben gevolgd. Dat is om 3 redenen belangrijk:

- Na de BLS en/of PBLS zijn ze vaardig in de basis reanimatie.
- Ze hebben de bijbehorende NRR presentaties gezien.
- Ze hebben het 4 stappenplan gezien.

Hierdoor worden cursisten tijdens de BIC niet voor het eerst geconfronteerd met de presentatie of het 4 stappenplan. Ze kunnen verder werken aan de kennis die ze tijdens de hulpverlener cursus hebben opgedaan.

NRR erkende cursuscentra bieden soms vooraf een BLS en/of PBLS hulpverlener cursus aan cursisten van de BIC aan en geven dan vrijstelling voor de eerste 45 minuten van de BIC (de BLS vaardigheden). Dit is acceptabel, zolang de instructeur trainer die de BIC verzorgt, overtuigd is van de (P)BLS vaardigheden van de cursisten.

De achtergrond van de kandidaten kan sterk variëren. Houd hier rekening mee.

Opzet cursus

Deze instructeurshandleiding beschrijft de competenties en belangrijkste elementen die tijdens de Basis Instructeurs Cursus (BIC) behandeld moeten worden. Voor elk element is uitgelegd wat er aan bod komt, welke vaardigheden beoefend moeten worden en welke cursusmiddelen gebruikt kunnen of moeten worden.

Hoewel het programma van de BIC vastligt, heeft de instructeur trainer de vrijheid om, op basis van de achtergrond van de cursisten, bepaalde onderdelen van de cursus anders in te vullen. Waar deze flexibiliteit mogelijk is, wordt dit bij de toelichting van de verschillende onderdelen vermeld.

De overzichtelijke korte versie van het lesprogramma is opgenomen in bijlage 1.

Tijdens de 1^e dag van de cursus ligt de nadruk op de competenties die de instructeur nodig heeft om de basiscursus BLS te kunnen verzorgen. Tijdens de 2^e dag van de cursus ligt de nadruk op de competenties die de instructeur nodig heeft om de opfriscursussen BLS te kunnen verzorgen.

Cursusduur

De hele cursus duurt in principe 2 dagen van 8 uur. Tussen de 2 dagen zit een periode van ongeveer 6 weken (met een minimum van 2 weken) waarin de cursisten voldoende tijd moeten hebben om hun eerste BLS basiscursus onder begeleiding te geven. Bij de cursusduur van 8 uur is uitgegaan van 6 cursisten. Sommige elementen van de cursus zullen minder tijd kosten als er minder cursisten in de cursus zitten. De benodigde tijd zal dan ook iets korter kunnen zijn.

Hulpmiddelen tijdens de cursus

Gebruikelijk is dat er per 3 cursisten 1 oefenpop en 1 AED-trainer beschikbaar zijn. Daarnaast is het belangrijk dat alle materialen die voor de scenario's noodzakelijk zijn beschikbaar zijn.

Het is daarbij niet verplicht, maar voor een instructeurscursus wel zeer gewenst om oefenpoppen te gebruiken die diepte, frequentie en dergelijke kunnen registreren. Het gebruik van deze extra feedback kan stimulerend werken ten aanzien van het leerproces en effectief bijdragen aan formatief handelen.

Er zijn instructeur trainers die cursisten hun eigen materialen mee laten nemen. Het wordt dan voor de instructeur trainer meteen duidelijk met wat voor materialen de instructeurs werken en in welke staat deze materialen verkeren.

Ter optimalisering van het leerrendement is voor elke deelnemer een individueel logboek beschikbaar met ruimte voor reflectie en feedback.

Andere documenten

De instructeurshandleidingen, het scenarioboek en de PowerPoint die horen bij de verschillende BLS en PBLS cursussen zijn een belangrijk bron van informatie voor de instructeurs. Integreer deze documenten in de opleiding en benoem ze regelmatig.

Stages

De BIC beslaat 2 dagen met tussen de 1e en 2e dag een periode van ongeveer 6 weken (minimaal 2 weken). Tussen de 1e en 2e lesdag moet de cursist een BLS basiscursus onder begeleiding gegeven hebben. Na de 2e lesdag moet de instructeur een BLS opfriscursus onder begeleiding verzorgen. De 2 stages moeten wel onder begeleiding van 2 verschillende instructeurs worden gegeven en de cursussen moeten beide volledig geregistreerd worden in CoSy. Als niet aan deze voorwaarden is voldaan wordt de status kandidaat instructeur niet automatisch omgezet naar instructeur.

Toetsing en Certificering

In de BIC is geen eindtoets opgenomen. De nadruk ligt op formatief handelen. De instructeur trainer moet tijdens de cursus continu de voortgang van de beheersing en de competenties van alle cursisten beoordelen. En waar nodig op een positieve wijze naar een hoger niveau brengen. Wanneer de cursist aan het einde van de BIC niet het gewenste niveau heeft behaald, kan het certificaat niet worden verstrekt. Dit moet ook in CoSy geregistreerd worden.

Een cursist is instructeur als hij/zij de BIC van 2 dagen heeft doorlopen, de doelstelling heeft behaald en de 2 stages als kandidaat instructeur voldoende heeft afgerond.

BIC voor de PBLS

In deze handleiding is uitgegaan van een BIC voor instructeurs BLS. Hetzelfde programma kan ook gebruikt worden voor instructeurs PBLS. Als het in het programma gaat over BLS vaardigheden moeten PBLS vaardigheden beoefend worden.

Voor instructeurs BLS die ook PBLS instructeur willen worden (en eventueel vice versa) is in bijlage 2 een apart programma opgenomen. Dit programma van 120 minuten mag direct aansluitend op de BIC gegeven worden dan wel op een apart moment zoals bijvoorbeeld tijdens een BIC opfriscursus. Uiteraard kunnen welkom, kennismaking en afsluiting weggelaten worden als het aansluitend gegeven wordt. Het reguliere BIC programma mag niet gecomprimeerd worden. PBLS vaardigheden mogen wel op een ander moment geoptimaliseerd worden zoals ook beschreven in de paragraaf doelgroep.

Cursusreglement

In deze instructeurshandleiding staat alle inhoudelijke informatie die nodig is om de cursus te kunnen verzorgen. De cursus moet echter ook aan een aantal randvoorwaarden voldoen om voor certificering door de Nederlandse Reanimatie Raad in aanmerking te komen. Denk hierbij aan zaken als waar moet het cursuscentrum aan voldoen die de cursus organiseert en aan hoeveel cursisten mag een instructeur tegelijk cursus geven. Al deze informatie is te vinden in [het cursusreglement BIC](#).

Elementen uit de Basis Instructeurs Cursus, dag 1

In bijlage 1 is in grote lijnen het lesprogramma van de BIC terug te vinden. Een uitwerking van de verschillende onderdelen van het programma vind je hieronder terug.

Welkom, kennismaking en logboeken

Hoe welkom en kennismaking vorm te geven is volledig aan de instructeur trainer. Wel moet het logboek uitgedeeld en uitgelegd worden.

BLS vaardigheidstoets

De BLS vaardigheden van alle cursisten moeten getoetst worden aan de hand van de checklist BLS vaardigheden, bijlage 10. De instructeur trainer moet zich steeds in het achterhoofd houden aan stap 1 van het 4 stappenplan. Een realtime demo zonder toelichting.

Hoe dit toetsen exact wordt vormgegeven is aan de instructeur trainer. Het mag in groepjes waarbij de cursisten elkaar feedback geven. Het mag op andere manieren. Als de instructeur trainer zich maar overtuigt van het feit dat de vaardigheden worden beheerst. Dit mag niet worden overgelaten aan andere cursisten van de groep. Cursisten die hun vaardigheden niet op voldoende niveau hebben, moeten deze gedurende de dag op het juiste niveau krijgen. Als aan het einde van de dag de vaardigheden niet op het juiste niveau zijn, kunnen zij niet door naar dag 2.

Computer feedback en andere feedback devices mogen gebruikt worden. Het is goed de cursisten te wijzen op de voor- en nadelen en beperkingen van deze apparatuur. Voor de uiteindelijk beoordeling van de vaardigheden moet de gebruikte pop beschikken over feedback mogelijkheden.

Dit onderdeel mag achterwege blijven als de cursisten maximaal 2 weken voorafgaand aan de cursus bij het cursuscentrum van de BIC een BLS basiscursus of BLS opfriscursus met goed gevolg hebben afgerond.

Beschikbaar materiaal:

Logboek: BLS beoordelingsformulier.

Presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 1

Tijdens dit onderdeel bespreekt de instructeur trainer de basisprincipes van leren en goed reanimatieonderwijs. Het 2^e deel van de presentatie focust zich op de wijze waarop tijdens reanimatie onderwijs de (complexe) vaardigheden aangeleerd worden. Het gaat dan over de principes van mastery learning en de onderwerpen presenteren, het 4 stappenplan, bijlage 3, en directe feedback.

Beschikbaar materiaal:

PowerPoint: Leren reanimeren - Deel 1.

Vimeo: Voorbeeld presentatie : Leren reanimeren - Deel 1.

Uitleg lesopbouw BLS basiscursus

De instructeur trainer neemt tijdens dit onderdeel de cursisten mee in het lesplan van de basiscursus BLS. Hoe ziet het programma van de basiscursus eruit en waarom is het zo opgebouwd. De basisprincipes uit de voorgaande presentatie bieden daarvoor een goed uitgangspunt.

Beschikbaar materiaal:

Youtube NRR kanaal: [Webinar lesopzet basiscursus](#)

Instructeurshandleiding voor de BLS basiscursus en de PowerPoint voor de BLS basiscursus.

Demo: 4 stappenplan

Het 4 stappenplan, bijlage 3, is de belangrijkste werkvorm in het 1^e deel van de BLS basiscursus. Tijdens dit onderdeel geeft de instructeur trainer een demonstratie van het 4 stappenplan voor de vaardigheid BLS zonder AED. De instructeurs in opleiding fungeren als cursisten en de instructeur trainer geeft een demonstratie van het 4 stappenplan met daaraan voorafgaand het bijbehorende stukje van de presentatie.

Ter ondersteuning kan gebruik gemaakt worden van het 1^e deel van de BLS basiscursus waarin het 4 stappenplan wordt ingezet.

Oefenen met het 4 stappenplan

Tijdens dit onderdeel gaan de cursisten in drietallen zelf oefenen met het 4 stappenplan. Daarvoor zijn 3 x 10 minuten beschikbaar. Dit hoeft niet per definitie een BLS georiënteerd onderwerp te zijn. Geschikte onderwerpen zijn bijvoorbeeld ook: Het verplaatsen van een bekertje water, een duplotrein in elkaar zetten of iets vouwen. Grote dingen hebben de voorkeur. De instructeur trainer geeft feedback met de feedbackmethode: directe feedback.

Beschikbaar materiaal:

Logboek: een formulier 4 stappenplan opgenomen.

Oefenmaterialen: benodigde materialen om te oefenen afhankelijk van de gekozen vorm.

Lesgeven praktijk: 4 stappenplan

Nadat de cursisten in het vorige onderdeel kort hebben geoefend met het 4 stappenplan is het nu de bedoeling dat ze met behulp van het 4 stappenplan daadwerkelijk een stukje reanimatie onderwijs gaan verzorgen. Met behulp van een presentatie. Per cursist is 15 minuten gerekend. 5-7 minuten voor de presentatie en het 4 stappenplan. Daarna is er 7-8 minuten voor de instructeur trainer om de oefening van het 4 stappenplan en het geven van directe feedback in stap 4 na te bespreken. De instructeur trainer maakt voor deze nabespreking gebruik van de feedbackmethode: Pendleton.

Beschikbaar materiaal:

PowerPoint: Basiscursus BLS.

Logboek: Een formulier 4 stappenplan opgenomen.

Oefenmaterialen: Mannequin (nadrukkelijk geen AED-trainer).

Formulier: Bijlage 3 (4 stappenplan)

Presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 2

Tijdens dit onderdeel bespreekt de instructeur trainer het principe van scenariogericht vaardigheidsonderwijs, zoals dat ingezet wordt tijdens het aanleren van het gebruik van de AED.

Beschikbaar materiaal:

PowerPoint: 'Leren reanimeren' - Deel 2.

Video: Voorbeeld presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 2.

Demo: AED scenario

Tijdens dit onderdeel geeft de instructeur trainer een demonstratie van een AED scenario. De instructeurs in opleiding fungeren als cursisten en de instructeur trainer geeft een demonstratie van een AED scenario. Gebruik scenario 3 zoals is opgenomen in de instructeurshandleiding van de BLS basiscursus.

Lesgeven praktijk: AED scenario's

Na de demo gaan de cursisten zelf aan de slag met AED scenario's. Alle cursisten begeleiden een scenario uit de instructeurshandleiding van de BLS basiscursus. Ze krijgen 5-7 minuten om het scenario te begeleiden (inclusief feedback door middel van Pendleton). De nabespreking door de instructeur trainer richt zich op de introductie van het scenario en gebruik van feedbackmethode Pendleton.

Beschikbaar materiaal:

PowerPoint: Basiscursus BLS met de AED mini-scenario's
Oefenmaterialen: Reanimatiepop en verschillende AED-trainers.
Logboek: Een formulier mini scenario's AED.
Formulier: Bijlage 4 (Pendleton).

Introductie opfriscursussen + uitdelen huiswerkopdrachten dag 2

Op dag 2 van de BIC komen enkele verdiepende onderwerpen aan de orde. De cursisten krijgen bij de afronding van dag 1 de opdracht over 1 onderwerp een korte presentatie van 5 minuten voor te bereiden. In bijlage 8 de verdiepende opdrachten.

Op dag 2 gaan de instructeurs in opleiding aan de slag met de scenario's uit de opfriscursussen. Om zich hierop voor te bereiden krijgen ze, bij de afronding van dag 1 de opdracht zich voor te bereiden op een scenario uit het scenarioboek gericht op een vastgestelde doelgroep. In bijlage 9 zijn de opdrachten hiervoor beschreven.

Bespreek de opdracht van stage lopen bij een basis BLS voor de 2^e lesdag.

Beschikbaar materiaal:

Opdrachten: Bijlage 8 en 9.

Afsluiting dag 1

Evalueer de 1^e dag van de cursus en laat cursisten benoemen welke individuele leerpunten er open staan voor de stage en de 2^e dag. Geef gelegenheid dit te noteren in hun logboek.

Herbeoordeling BLS vaardigheden

Cursisten die in de ochtend hun BLS vaardigheden niet op orde hadden, kunnen deze nogmaals laten beoordelen. Cursisten die de vaardigheden nog altijd niet op orde hebben, kunnen NIET door naar dag 2.

Elementen uit de Basis Instructeurs cursus, dag 2

Stage ervaringen delen

De 2^e dag begint met een terugblik op de stages. Alle cursisten reflecteren 5 minuten op hun stage met de volgende vragen in het achterhoofd:

- 1) Wat deed ik goed?
- 2) Wat is mijn specifieke verbeterpunt?
- 3) Wat zou ik graag op dag 2 uit willen proberen?
- 4) Welke concrete vraag heb ik aan de instructeur trainer?

Uitleg modulaire opbouw opfriscursus en het scenarioboek

Sinds enkele jaren is er een specifiek plan voor de opfriscursussen. De meer gestructureerde introductie van scenario's, de flexibiliteit van het programma en de mogelijkheid zelf het programma op te bouwen, zijn zaken die met de instructeurs in opleiding besproken moeten worden en waarmee gespeeld moet worden. Instructeurs moeten zelf een keuze maken in onderwerpen en daar een planning op maken, daarbij rekening houdend met de doelgroep en de achtergrond van cursisten. Welke vaardigheden beheersen cursisten al en welke moeten opgefrist worden?

Beschikbaar materiaal:

Youtube NRR kanaal: [Webinar opfris- en vervolgtrainingen](#).

Instructeurshandleiding: Opfriscursus BLS.

Beoordelen van vaardigheden

Tijdens dit onderdeel beoordelen de cursisten elkaars vaardigheden op basis van het beoordelingsformulier uit de instructeurshandleiding van de BLS opfriscursus. Belangrijk is te benadrukken dat het beoordelen van de BLS vaardigheden tijdens de opfriscursus bedoeld is om de beginsituatie te bepalen. En dat de instructeur van een opfriscursus op deze manier kan bepalen wanneer in de cursus de stap naar scenario's gemaakt kan worden.

De instructeur trainer moet met de groep bespreken dat directe feedback het uitgangspunt is bij vaardigheidsonderwijs maar bespreekt wanneer ervoor gekozen kan worden de feedback pas aan het einde te geven.

Beschikbaar materiaal:

Oefenmaterialen: Reanimatiepop en AED-trainer.

Logboek: Formulier BLS vaardigheden.

Verdiepende presentaties cursisten

De cursisten geven de korte presentaties die zij hebben voorbereid over een verdiepend onderwerp. Afhankelijk van elke presentatie kan door de instructeur trainer relevante informatie afgestemd op de NRR richtlijnen worden toegevoegd. Elke presentatie wordt afgerond met een kort feedbackmoment door middel Pendleton (2 minuten).

Beschikbaar materiaal:

Logboek: Formulier presenteren.

Presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 3

Tijdens dit onderdeel bespreekt de instructeur trainer de principes van scenario onderwijs en de te gebruiken feedback methode, de Learning Conversation. Aspecten van de Learning

Conversation om te benoemen: notities maken, agenda opstellen (gezamenlijk), exploreren, advocacy with inquiry en samenvatten.

Beschikbaar materiaal:

PowerPoint: 'Leren reanimeren' - Deel 3.

Video: Voorbeeld presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 3.

Demo: Scenario training

Tijdens dit onderdeel geeft de instructeur trainer een demonstratie in het begeleiden van een scenario. Gebruik het scenario beperkte ruimte uit de instructeurshandleiding. Demonstreer duidelijk de onderdelen voorbereiden, introductie, uitvoering en afronding en het gebruik van de Learning Conversation. Benadruk de coachende rol van de instructeur.

Lesgeven praktijk: Scenario onderwijs

Na de demo gaan de cursisten zelf aan de slag met het scenario wat ze hebben voorbereid. Geef na elk scenario feedback en feedforward aan de cursist. Instructeur trainer gebruikt de feedbackmethode: Learning Conversation. Ook aandacht voor de overwegingen van de instructeur in opleiding om voor dit scenario te kiezen

Beschikbaar materiaal:

Oefenmaterialen: Reanimatiepop en AED-trainer.

Logboek: Een formulier scenario's begeleiden.

Formulier: Bijlage 5 (scenario), bijlage 6 (Learning Conversation) en bijlage 7.

Cursusmaterialen: Scenarioboek.

Niet-technische vaardigheden

Aan de hand van het onderdeel niet-technische vaardigheden uit de PowerPoint presentatie van de BLS opfriscursus een korte uitleg over niet-technische vaardigheden.

Beschikbaar materiaal:

PowerPoint: Opfriscursus BLS.

Verdieping in de BLS

Tijd voor verdieping afhankelijk van de achtergrond van de cursisten. Denk aan onderwerpen als: belang van beademen, belang van snel defibrilleren, belang van korte onderbrekingen borstcompressies, wat te doen bij kinderen, verdrinking, trauma's. De instructeur trainer kan zelf de werkvorm bepalen.

Skills training

Beoefenen van de vaardigheden: Gebruik pocketmask, verslikking/verstikking en op de zij luchtweg vrij.

Afsluitende zaken

Aandacht voor:

- Laatste stage, pas daarna instructeur.
- Geldig houden van certificaten door de 2-jaarlijkse opfriscursussen.
- Wegwijs in CoSy.

- Wijs instructeurs op kanalen waar ze regelmatig nieuwe en actuele informatie kunnen vinden. Laat ze zich aanmelden voor relevante nieuwsbrieven zoals die van de NRR en abonneren op social media kanalen.

WEBSITE:	www.reanimatieraad.nl
YOUTUBE KANAAL:	https://www.youtube.com/c/NederlandseReanimatieRaad
VIMEO KANAAL:	https://vimeo.com/user140471909
NIEUWSBRIEF:	https://www.reanimatieraad.nl/contact/
FACEBOOK	https://www.facebook.com/NederlandseReanimatieRaad
INSTAGRAM	https://www.instagram.com/reanimatieraad/
LINKEDIN	https://www.linkedin.com/company/11524332/admin/
X	https://twitter.com/Reanimatieraad

Bijlagen

Bijlage 1, Lesplan Basis Instructeurs Cursus BLS

DAG 1

Tijd	Tijdsduur	Activiteit	Trainer
08:30 uur	15 min	Welkom, kennismaking en logboeken	
BLS vaardigheden			
08:45 uur	45 min	BLS vaardigheden	
Lesgeven in basis reanimatie, Basiscursus			
09:30 uur	30 min	Presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 1	
10:00 uur	30 min	Uitleg lesopbouw BLS basiscursus	
10:30 uur	15 min	Pauze	
4 stappenplan			
10:45 uur	15 min	Demo: 4 stappenplan	
11:00 uur	30 min	Oefenen met het 4 stappenplan	
11:30 uur	45 min	Lesgeven praktijk: 4 stappenplan	
12:15 uur	45 min	Lunch	
13:00 uur	45 min	Lesgeven praktijk: 4 stappenplan	
Scenariogericht vaardigheidsonderwijs			
13:45 uur	15 min	Presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 2	
14:00 uur	15 min	Demo: AED scenario	
14:15 uur	15 min	Pauze	
14:30 uur	90 min	Lesgeven praktijk: AED scenario's	
16:00 uur	15 min	Introductie opfriscursussen + uitdelen huiswerkopdrachten dag 2.	
16:15 uur	15 min	Afsluiting	
16:30 uur	30 min	Herbeoordeling BLS vaardigheden	

DAG 2

Tijd	Tijdsduur	Activiteit	Trainer
Stage			
08:30 uur	<i>30 min</i>	Stage ervaringen delen	
Lesgeven in basis reanimatie, opfriscursus			
09:00 uur	<i>30 min</i>	Uitleg modulaire opbouw opfriscursussen en scenarioboek	
09:30 uur	<i>30 min</i>	Beoordelen van vaardigheden	
Verdieping			
10:00 uur	<i>30 min</i>	Verdiepende presentaties cursisten	
10:30 uur	<i>15 min</i>	Pauze	
10:45 uur	<i>30 min</i>	Verdiepende presentaties cursisten	
Scenario onderwijs			
11:15 uur	<i>15 min</i>	Presentatie 'Leren reanimeren' - Deel 3	
11:30 uur	<i>30 min</i>	Demo: Scenariotraining	
12:00 uur	<i>45 min</i>	Lesgeven praktijk: Scenario onderwijs	
12:45 uur	<i>45 min</i>	Lunch	
13:30 uur	<i>15 min</i>	Niet-technische vaardigheden	
13:45 uur	<i>60 min</i>	Lesgeven praktijk: Scenario onderwijs	
Verdieping en achtergronden			
14:45 uur	<i>30 min</i>	Verdieping in de BLS	
15:15 uur	<i>15 min</i>	Pauze	
15:30 uur	<i>45 min</i>	Skills training	
16:15 uur	<i>15 min</i>	Afsluitende zaken	
16:30 uur	<i>15 min</i>	Evaluatie en afsluiting	

Bijlage 2, Lesplan BIC PBLS voor BLS-instructeurs

Tijd	Tijdsduur	Activiteit	Trainer
08:30 uur	15 min	Welkom en kennismaking	
PBLS vaardigheden			
08:45 uur	60 min	PBLS vaardigheden	
Lesgeven in basale reanimatie, PBLS			
09:45 uur	30 min	Uitleg lesopbouw PBLS basiscursus	
10:15 uur	15 min	Verdieping PBLS	
10:30 uur	15 min	Afsluiting	

In het geval iemand al PBLS instructeur is en BLS instructeur wil worden kan dit lesplan gezien worden als een lesplan BIC BLS voor PBLS-instructeurs.

Bijlage 3, 4 stappenplan

STAP 1: De instructeur demonstreert de vaardigheid, zonder uitleg, op normale snelheid en zonder onderbreking.

De bedoeling hiervan is de cursisten een overzicht te geven van de nieuwe praktische vaardigheid. Elk commentaar hierbij zal hen afleiden van de demonstratie in reële tijd. Het belangrijkste kenmerk van deze stap is dat de cursisten kunnen zien hoe een deskundige de praktische vaardigheid uitvoert, precies zoals die uitgevoerd moet worden. Ondanks dat de cursisten bedenkingen kunnen hebben of met vragen zitten na deze demonstratie, moet de discussie uitgesteld worden tot na stap 2. Deze demonstratie kan eventueel worden vervangen door een instructievideo.

STAP 2: De instructeur demonstreert de praktische vaardigheid nogmaals, met ditmaal uitleg bij wat er gedaan wordt en waarom.

De praktische vaardigheid wordt nu vertraagd uitgevoerd, terwijl een uitleg wordt gegeven van elke handeling. De cursisten kunnen nog eens een deskundige aan het werk zien, maar nu met uitleg over hoe en waarom deze handelingen worden uitgevoerd. Tegen het eind van de demonstratie zullen heel wat van de vragen die de cursisten zich stelden, zijn beantwoord. Toch moet er kort gelegenheid gegeven worden om vragen te stellen, maar alleen in verband met de gedemonstreerde vaardigheid. In deze stap begint de instructeur de nadruk van zijn eigen handelen te verleggen naar de cursisten.

STAP 3: De instructeur voert nogmaals de vaardigheid uit, maar ditmaal geleid door een cursist of cursisten.

Nu beginnen de cursisten de verantwoordelijkheid te nemen voor de vaardigheden. Er blijft nog een atmosfeer van veiligheid bestaan omdat het nog steeds de instructeur is die de vaardigheid uitvoert. De cursisten hebben dus een 3^e maal de kans de vaardigheid in detail te zien uitvoeren. Vanaf nu worden de kennis en de vaardigheden progressief geïntegreerd. De cursisten moeten zich de opeenvolgende stappen herinneren, waardoor ze er over na moeten denken.

Het is belangrijk dat eventuele fouten onmiddellijk verbeterd worden. Als dit niet gedaan wordt, is het mogelijk dat de cursisten deze fouten in hun vaardigheid opnemen. Eenmaal opgenomen, is het zeer moeilijk deze fouten te corrigeren. Verbeteren moet gebeuren op een niet bedreigende, constructieve manier. Dit wordt meestal het makkelijkst bereikt door aan de cursist te vragen nog even na te denken over zijn uitspraak. Eventueel kan ook de mening van de groep gevraagd worden. Dit geeft de instructeur ook de kans om zich een oordeel te vormen over hoe succesvol zijn onderwijs was en of alle belangrijke punten werden meegedeeld. Tegelijkertijd hebben de cursisten nu de mogelijkheid om na te gaan wat zij hebben geleerd.

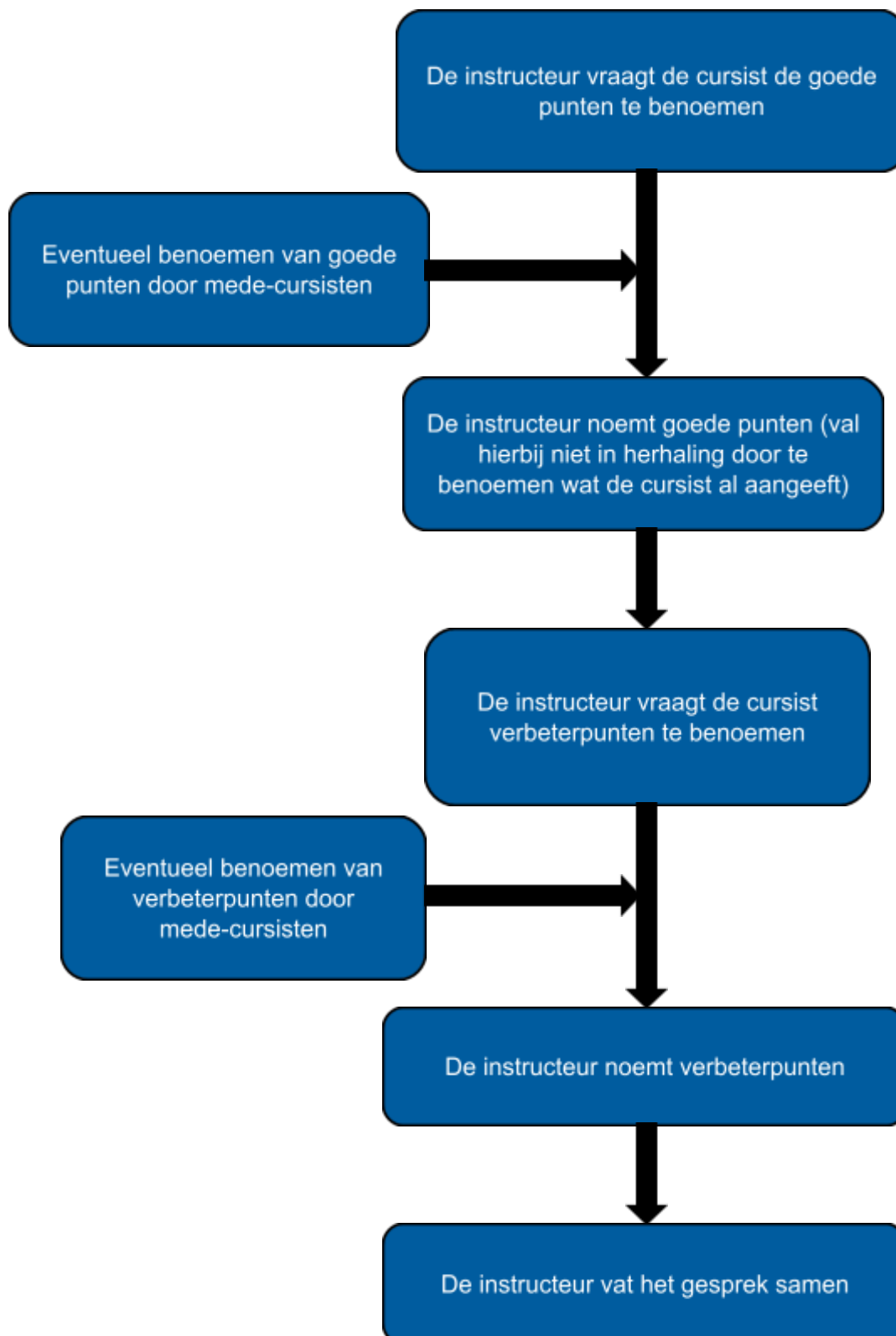
STAP 4: De cursisten demonstreren de volledige vaardigheid met of zonder de beschrijving van wat ze doen.

Iedere cursist zal nu de verantwoordelijkheid nemen om zelf de vaardigheid uit te voeren en zal daarmee aantonen dat hij/zij de techniek begrepen heeft en de vaardigheid correct kan uitvoeren. Als de tijd het toelaat, moet de cursist meerdere malen oefenen om de nieuw verworven vaardigheid goed onder de knie te krijgen.

In deze laatste stap kun je echt zien of je opleiding op een efficiënte manier het gedrag van de cursist veranderd heeft zodat de aangeleerde vaardigheid op de juiste wijze in de praktijk

kan worden gebracht. Dit is ook het goede moment om de cursist persoonlijke constructieve en directe feedback te geven.

Bijlage 4, Nabespreken: Pendleton methode

Bijlage 5, Scenario onderwijs

Onderstaande kapstok dient als hulpmiddel voor het gestructureerd aanbieden van scenario onderwijs. De voorkeur gaat uit naar meerdere, korte scenario's met beperkte leerdoelen.

Voorbereiding (door instructeur)

- Informatie over doelgroep verzamelen
- Realistisch doel formuleren (keep it simple)
- Scenariokeuze en mate van complexiteit afgestemd op doelgroep en doel
- Opstelling maken
- Controleren van de te gebruiken materialen
- Zorgen voor comfort in de lesomgeving

Introductie

- Benoem: Doelen, relevantie, inhoud, motivatie, realistische rolverdeling (geen toneelspel)
- Heb geen geheimen
- Bespreek veiligheid (leerklimaat, uitvoering en noplay)
- Geef relevante informatie over het scenario (context)
- Laat cursist het scenario kort herhalen

Uitvoering

- Geef start en einde scenario duidelijk aan
- Draaien van het scenario gericht op het doel
- Geef alleen informatie die relevant is voor de voortgang van het scenario
- Evaluatie van de leerervaring door middel van de Learning Conversation of Pendleton
- Optioneel herhaling van hetzelfde scenario

Afronding

- Vragen, algemene samenvatting, verbinding naar volgende cursusonderdeel

Bijlage 6, Nabespreken: Learning Conversation

De Learning Conversation kan bij scenario onderwijs een hele effectieve feedback methode zijn. In deze bijlage hebben we een klein hulpmiddel opgenomen als hulpmiddel voor de instructeur. Meer informatie over de Learning Conversation vind je in [het lesboekje Feedback: Waarom, Wat, Hoe en Wanneer?](#)

Bijlage 7, Advocacy with inquiry

- Ik zag
- Ik dacht
- Ik ben nieuwsgierig

VOORBEELDVRAGEN

Open vragen:

- Zou je hier iets meer over kunnen vertellen?
- Hoe bedoel je dat?
- Wat heeft dat met je gedaan?
- Wat had je nodig?
- Wat heb je goed gedaan/waarover ben je tevreden? En hoe kwam dat?
- Wat heeft bij jou de frustratie of het ongemakkelijke gevoel veroorzaakt?
- Wat heeft jezelf verrast gedurende het gebeuren?
- Wat speelde er allemaal mee? Wat had invloed op jouw besluitvorming?
- Wat gebeurde er op dat moment?
- Wat heb je hiervan geleerd?
- Hoe ga je of kan je dat de volgende keer anders doen?
- Wat denk je dat verbeterd kan worden?
- Wat gebeurde er verder wat een probleem veroorzaakte?

Gesloten vragen:

- Heeft iemand opgemerkt wat er is gezegd tijdens de controle?
- Heb je in het begin de scenario informatie goed begrepen?
- Was jij je ervan bewust dat contact met jou wilde hebben/maken?
- Had jij de oorzaak van de problemen in dit stadium al geïdentificeerd?
- Was dat een redelijk verzoek?
- Was die actie te verwachten?
- Vond jij dat leuk?
- Heeft iemand hier verder nog iets aan toe te voegen?

Sonderen: (Onderzoeken, Peilen, Polsen, Uithoren, Uitvragen)

- Waardoor voel jij je meer op je gemak?
- Wat zou jou op dat moment meer geruststellen?
- Hoe zou je het liever hebben gezien?
- Kan je me meer vertellen over wat je voelde toen dat werd gezegd?
- Kan je jouw gedachten van dat moment uitleggen?
- Waar was je mee bezig toen dit voorviel?
- Waarom denk je dat zij dat hebben gedaan?

Samenvatten en reflecteren:

- Hoor ik je zeggen...?
- Begrijp ik het goed dat...?
- Is wat je zegt ...?
- Jullie zijn het erover eens over dat...?

Bijlage 8, Verdiepende opdrachten voor dag 2

Bereid een korte presentatie voor (5 minuten) over verschillende typen AED's. Denk daarbij aan zaken als: Waarin komen ze overeen? Waarin verschillen ze? En welke functionaliteiten hebben de verschillende typen AED's?

Bereid een korte presentatie voor (5 minuten) over feedback middelen voor reanimatie (onderwijs). We bedoelen daarmee feedback middelen die de hulpverlener of cursist inzicht geven in de kwaliteit van het reanimeren. Welke apparaten zijn er? Hoe werken ze? En wat zijn eventueel voor- en nadelen?

Waarom gebruiken we feedback middelen, voor- en nadelen, wanneer niet.

Bereid een korte presentatie voor (5 minuten) over onderhoud van de verschillende reanimatie poppen.

Bereid een korte presentatie voor (5 minuten) over wel of niet reanimeren. Breng daarbij ook nadrukkelijk het standpunt van de NRR naar voren.

Bereid een korte presentatie voor (5 minuten) over het reanimatie oproepnetwerk HartslagNu.

Bereid een korte presentatie voor (5 minuten) over de NRR en de informatie die te vinden is op de website van de NRR.

Bijlage 9, Scenario opdrachten voor dag 2

Tijdens de 2^e cursusdag gaan we het hebben over de opfriscursussen. Scenario onderwijs is daarvan een essentieel onderdeel. Hiervoor is een speciaal scenarioboek ontwikkeld. Welk scenario je kiest is afhankelijk van de doelgroep en wat je wil bereiken.

Bereid een scenario voor, voor de volgende doelgroep:

De cursisten hebben vorig jaar voor het eerst een BLS cursus gevolgd en komen deze les terug voor hun eerste opfriscursus.

Tijdens de 2^e cursusdag gaan we het hebben over de opfriscursussen. Scenario onderwijs is daarvan een essentieel onderdeel. Hiervoor is een speciaal scenarioboek ontwikkeld. Welk scenario je kiest is afhankelijk van de doelgroep en wat je wil bereiken.

Bereid een scenario voor, voor de volgende doelgroep:

De cursisten hebben 3 maanden geleden een BLS cursus gevolgd en komen nu naar de opfriscursus omdat ze graag burgerhulpverlener willen worden.

Tijdens de 2^e cursusdag gaan we het hebben over de opfriscursussen. Scenario onderwijs is daarvan een essentieel onderdeel. Hiervoor is een speciaal scenarioboek ontwikkeld. Welk scenario je kiest is afhankelijk van de doelgroep en wat je wil bereiken.

Bereid een scenario voor, voor de volgende doelgroep:

De cursisten hebben al enige jaren hun BLS certificaat diploma en willen graag een opfriscursus volgen. Zij hebben geen behoefte om burgerhulpverlener te worden.

Tijdens de 2^e cursusdag gaan we het hebben over de opfriscursussen. Scenario onderwijs is daarvan een essentieel onderdeel. Hiervoor is een speciaal scenarioboek ontwikkeld. Welk scenario je kiest is afhankelijk van de doelgroep en wat je wil bereiken.

Bereid een scenario voor, voor de volgende doelgroep:

De cursisten hebben al jaren een BLS certificaat en zijn in de afgelopen jaren enige malen opgeroepen via het oproepnetwerk HartslagNu.

Tijdens de 2^e cursusdag gaan we het hebben over de opfriscursussen. Scenario onderwijs is daarvan een essentieel onderdeel. Hiervoor is een speciaal scenarioboek ontwikkeld. Welk scenario je kiest is afhankelijk van de doelgroep en wat je wil bereiken.

Bereid een scenario voor, voor de volgende doelgroep:

De cursisten zijn allen actief binnen scouting en hebben al jaren hun BLS certificaat. Binnen de scouting lopen grote en kleine kinderen rond.

Tijdens de 2^e cursusdag gaan we het hebben over de opfriscursussen. Scenario onderwijs is daarvan een essentieel onderdeel. Hiervoor is een speciaal scenarioboek ontwikkeld. Welk scenario je kiest is afhankelijk van de doelgroep en wat je wil bereiken.

Bereid een scenario voor, voor de volgende doelgroep:

De cursisten hebben vorig jaar hun BLS certificaat behaald en zijn woonachtig binnen een wijk met veel ouderen.

Bijlage 10, Checklist BLS vaardigheden

Vaardigheid:	De cursist:	Ja	Ne e	Opmerkingen
Veiligheid	<i>Laat zien dat hij kijkt naar potentieel gevaar</i>			
Bewustzijn controleren	<i>Door aanspreken en voorzichtig schudden</i>			
Alarmeren	<i>Geeft instructie voor het bellen van 112 en laat de AED halen</i>			
Luchtweg openen	<i>Kantelt het hoofd en lift de kin</i>			
Beoordelen ademhaling	<i>Kijkt, luistert en voelt naar normale ademhaling max. 10 sec. Hoofd blijft gekanteld en de kin gelift</i>			
AED	<i>Voert de opdrachten van de AED uit</i>			
Borstcompressies	<i>Voert effectieve borstcompressies uit:</i> • 100 tot 120 per/min. • Diepte 5 – 6 cm • Handpositie correct • Minimale onderbreking borstcompressies			
Mond op mond beademing (evt. met mondmasker)	<i>Beademt effectief waardoor borstkas omhoog komt en weer invalt</i>			

Vaardigheid:	De cursist:	Ja	Ne e	Opmerkingen
Compressie beademing ratio	<i>30 compressies op 2 beademingen</i>			
Algoritme	<i>Laat de juiste volgorde van de handelingen zien</i>			

Bijlage 11, Checklist PBLS vaardigheden

Vaardigheid:	De cursist:	Ja	Ne e	Opmerkingen
Veiligheid	<i>Laat zien dat hij kijkt naar potentieel gevaar</i>			
Bewustzijn controleren	<i>Door aanspreken en voorzichtig schudden</i>			
Alarmeren	<i>Geeft instructie voor het bellen van 112 en laat de AED halen</i>			
Luchtweg openen	<i>Baby: Hoofd neutraal en lift de kin Kind: Kantelt het hoofd en lift de kin</i>			
Beoordelen ademhaling	<i>Kijkt, luistert en voelt naar normale ademhaling max. 10 sec. Hoofd blijft gekanteld en de kin gelift</i>			
5 beademingen	<i>Beademt effectief waardoor borstkas omhoogkomt en weer invalt</i>			
AED	<i>Voert de opdrachten van de AED uit</i>			
Borstcompressies	<i>Voert effectieve borstcompressies uit:</i> • 100 tot 120 per/min. • Diepte 1/3 van de borstkas • Handpositie correct (TDOT bij baby's) • Minimale onderbreking borstcompressies			
Mond op mond beademing (evt. met mondmasker)	<i>Beademt effectief waardoor borstkas omhoog komt en weer invalt</i>			

Vaardigheid:	De cursist:	Ja	Ne e	Opmerkingen
Compressie beademing ratio	<i>15 compressies op 2 beademingen</i>			
Algoritme	<i>Laat de juiste volgorde van de handelingen zien</i>			

Bijlage 12, Versiebeheer

Versie:	Datum:	Wijzigingen:
1.0	Augustus 2022	Eerste versie
2.0	Augustus 2023	• LC schema iets geupdate • Advocacy with inquiry vragen zijn toegevoegd • Aangepast op afschaffing instroomeis • Enkele kleine tekstuele correcties • Bijlage 4 stappenplan toegevoegd.
2.1	Oktober 2023	• Enkele kleine titel correcties
2.2	Juli 2024	• Bijlage 5: Scenario onderwijs aangepast • Tekst doelgroep uitgebreid • BIC voor PBLs nader uitgewerkt • Tekstuele verbeteringen
2.3	April 2025	Enkele kleine tekstuele correcties